

RAADSVOORSTEL

Agendapunt

Raad	2 november 2023	Team	Financiën
Voorstelnummer	2056726		
Datum	26 september 2023		
Onderwerp	Programmabegroting 2024 en meerjarenraming 2025-2027		
Programma	Alle begrotingsprogramma's		
Inlichtingen bij	H. Timmerman		
Telefoonnummer	0318-538478		
E-mailadres	Hans.timmerman@veenendaal.nl		

Aan de leden van de raad,

Voorgestelde beslispunten

1. De Programmabegroting 2024 vast te stellen en de meerjarenraming 2025-2027 voor kennisgeving aan te nemen;
2. Een investeringsbudget van € 47.527.779 beschikbaar te stellen ter uitvoering van beleidsinvesteringen in 2024;
3. Een investeringsbudget van € 2.117.020 beschikbaar te stellen voor de investeringen ten behoeve van de bedrijfsvoering en sportaccommodaties in 2024;
4. In 2024 de volgende voorbereidingsbudgetten beschikbaar te stellen voor projecten welke in 2025 in uitvoering worden genomen voor in totaal € 835.000
 - € 230.000 ten behoeve van wegen;
 - € 415.000 ten behoeve van riolering;
 - € 30.000 ten behoeve van sport
 - € 85.000 ten behoeve van speelvoorzieningen;
 - € 75.000 ten behoeve van groenvoorzieningen.
5. Het saldo van de Programmabegroting 2024 ad € 408.000 te storten in de Algemene Reserve.
6. Een bestemmingsreserve in te stellen voor het vereveningsfonds Sociale Woningbouw. Hierin een bedrag van € 570.000 te storten ten laste van de algemene reserve.

Waarom naar de raad?

Conform artikel 190 van de Gemeentewet biedt het college jaarlijks de raad een ontwerp van de begroting met toelichting aan alsmede een meerjarenraming met toelichting voor ten minste drie op het begrotingsjaar volgende jaren. Op grond van artikel 191, lid 1 van de Gemeentewet is de raad het bevoegde orgaan om de begroting vast te stellen in het jaar voorafgaande aan het jaar waarvoor de begroting dient.

Inleiding

Jaarlijks biedt het college de raad een programmabegroting aan voor het komende jaar. De programmabegroting geeft informatie over wat de gemeente van plan is te gaan doen, hoeveel geld daarvoor wordt geraamd en hoe de gemeente aan dat geld verwacht te komen. De begroting vertaalt de ambities van het raadsakkoord in doelstellingen, activiteiten en beschikbare middelen en geeft daarmee voor de komende jaren politiek-bestuurlijke richting aan de wijze waarop wij uitvoering geven aan de belangrijkste thema's en ambities uit het raadsakkoord. Daarnaast treft u in de bijlage de antwoorden op de nog openstaande technische vragen van de Kaderbrief 2024 - 2027 aan.

Samenvatting

Veenendaal kent een grote diversiteit aan ambities voor de stad. Vanuit een uitdagend meerjarenperspectief werken we aan de ambities van het raadsakkoord. De afgelopen periode heeft duidelijk gemaakt dat veranderingen snel gaan en dat we niet op alles kunnen anticiperen. We hebben te maken met een zeer krappe arbeidsmarkt, een hoge inflatie, een schaarste aan grondstoffen, de nog niet opgeloste stikstofcrisis, nog steeds stagnerende woningbouw en een onzeker financieel perspectief. Tegelijkertijd zien we dat de coronaregelingen bijgedragen hebben aan een aanzienlijk sterker herstel in vergelijking met menig ander land. Dit biedt ruimte voor innovatieve oplossingen daar waar nieuwe wegen noodzakelijk zijn om het hoofd te kunnen bieden aan de grote maatschappelijke uitdagingen. In dit samenspel van zorgen en uitdagingen blijven we continu kritisch op onze voorgenomen ambities en doelstellingen.

Het meerjarenperspectief is uitdagend met een structureel tekort van enkele miljoenen. Het vooralsnog uitblijven van een akkoord tussen Rijk en gemeenten maakt dat we in deze onzekerheid onze keuzes maken. Het is aan het nieuwe kabinet om besluiten te nemen over onder meer middelen jeugdzorg, afschaffen opschalingskorting, nieuwe financieringssystematiek et cetera. Besluiten die voor onze gemeente over vele miljoenen gaan.

Het perspectief is ook uitdagend omdat we op verschillende beleidsterreinen investeringsbeslissingen willen nemen en sprake is van een sterke kostenontwikkeling. Redenen om voor het opstellen van de Programmabegroting 2024-2027 als primaire opgave te kiezen voor het sluitend maken van de jaarschijf 2024, waarbij gezien het huidige perspectief de jaarschijf 2025 ook sluitend is. Met deze keuze realiseren we datgene wat nu noodzakelijk is, waarbij de integrale afweging voor de overige onderwerpen plaatsvindt bij de vaststelling van de Kadernota 2025 - 2028.

Dit neemt niet weg dat de gemeente op vele andere terreinen nog stevige ambities heeft en hier volop aan werkt. Maar gezien het meerjarenperspectief zullen we ons de komende jaren in de eerste plaats focussen op de onderwerpen die voor de stad op de langere termijn essentieel zijn.

Voor wat betreft het traject richting de Kadernota 2025 - 2028 zijn mogelijk wel aanpassingen noodzakelijk, omdat met name de Miljoenennota hier nog aanleiding voor kan geven. Het wachten blijft echter op een nieuw kabinet. Dit wachten kan verlamdend werken en daarom kiezen we er voor om in deze begroting al wel een aantal noodzakelijke keuzes te maken. Hiermee is de voortgang qua voorbereidingen en uitvoering gewaarborgd.

Beoogd resultaat

Financiële kaders voor het jaar 2024, die structureel en reëel in evenwicht zijn.

Argumenten bij de voorgestelde beslispunten

1.1 De uitwerking van het raadsprogramma 2022-2026 en de ontwikkelingen sindsdien resulteren in een sluitende begroting 2024.

De financiële uitgangspositie van deze programmabegroting wordt bepaald door:

- Het meerjarenperspectief na verwerking van de resultaten uit de 3^e bestuursrapportage 2022, vastgesteld december 2022;
- Ontwikkelingen geschetst in de Kaderbrief 2024 - 2027;
- De consequenties van de meicirculaire 2023 m.b.t. de Algemene Uitkering;
- De resultaten van de 1^e bestuursrapportage 2023, vastgesteld in juni 2023;
- Verwerking overige zaken (collegebesluiten, technische richtlijnen en diverse autonome ontwikkelingen).

De structurele doorwerking van de mutaties uit de 2e bestuursrapportage 2023 zijn zoals gebruikelijk reeds in het financieel meerjarenperspectief verwerkt. Verder is het gebruikelijk om de gevolgen van de septembercirculaire (2023) van het gemeentefonds pas later te verwerken. De raad wordt wel voorafgaand aan de behandeling van deze programmabegroting geïnformeerd over die gevolgen vanuit de septembercirculaire.

Het volledige financieel perspectief is terug te vinden in het hoofdstuk Financieel kader van de Programmabegroting 2024. In dit overzicht zijn ook de laatste actualiseringen van de bedragen meegenomen ten opzichte van de raadsinformatiebrief die uw raad op 30 september jl. heeft ontvangen.

1.2 De programmabegroting voldoet aan de vereisten van de provincie vanuit diens rol als toezichthouder.

Bij het opstellen van deze begroting is rekening gehouden met de toetsingscriteria van de provincie. Uitgangspunt bij de provinciale toetsing zijn de kaders en criteria genoemd in de Gemeentewet, de Algemene wet bestuursrecht (Awb), het Besluit Begroting en Verantwoording provincie en gemeenten (BBV) en de begrotingscirculaires van de provincie.

De begroting dient in 2024 naar het oordeel van de provincie structureel en reëel in evenwicht te zijn. Wanneer de structurele lasten gedekt worden door de structurele baten dan is er sprake van structureel evenwicht. Voor Veenendaal is dit inderdaad het geval.

Om de majeure zaken uit het raadsakkoord in beeld te houden, is in deze programmabegroting ook een overzicht opgenomen van het meerjarig perspectief wanneer alle wensen uit het raadsakkoord worden uitgevoerd. Dit sluit aan bij de oproep van de VNG om de nadelige financiële gevolgen van het kabinetsbeleid zichtbaar op te nemen in de meerjarenramingen 2026 en 2027.

2.1 Het is een bevoegdheid van de raad investeringsbudgetten beschikbaar te stellen voor het uitvoeren van de begrotingsprogramma's het komende begrotingsjaar.

Bij het vaststellen van de begroting stelt de raad jaarlijks een investeringsbudget beschikbaar voor de in het begrotingsjaar uit te voeren beleidsinvesteringen. Voor 2024 is hiervoor een bedrag van € 47.527.779 benodigd.

Omschrijving activum	Investering	VBB	Saldo
Speelvoorzieningen (IBP/OPOR) 2024	540.000	35.000	505.000
Huisvesting HVW 2024	30.000		30.000
Huisvestingsplan Onderwijs 2024	100.000		100.000
Groen in de openbare ruimte (IBP/OPOR) 2024	678.000	55.000	623.000
Techn. instal. openbare ruimte (IBP/OPOR) 2024	500.000		500.000
Vervangen beschoeiingen 2024	100.000		100.000
Reconstructies openbare ruimte (IBP/OPOR) 2024	5.312.400	885.000	4.427.400
Rioleringsplan 2024	5.240.400	445.000	4.795.400
Vastgoed (verduurzaming) 2024	593.000		593.000
Vastgoed (installaties) 2024	489.979		489.979
Materieel begraafplaats 2024 (MIP 22-25)	43.000		43.000
W.C. Beermansstraat e.o. 2024 MIP 2022-2025	1.700.000		1.700.000
Vervanging openbare verlichtingen armaturen2024	270.000		270.000
Boring Smalle Zijde 2024	330.000		330.000
Vervanging kunstgrasveld VRC 2024	725.000		725.000
Herinrichting van het Stadspark 2024	* 5.000.000		5.000.000
IKC Dragonder Noord 2024	* 6.864.000		6.864.000
IKC Dragonder-zuid onderwijs 2024	* 9.336.000	732.000	8.604.000
IKC SO/SBO/PO 2024	* 9.121.000	987.000	8.134.000
IKC SO/SBO/PO 2024 grond	* 3.694.000		3.694.000
	50.666.779	3.139.000	47.527.779

* Dit betreft (majeure) projecten waarbij de financiering gefaseerd opgevraagd wordt (1e jr 20%, 2e jr 40%, 3e jr 40%)

VBB = voorbereidingsbudget

3.1 *Het is een bevoegdheid van de raad investeringsbudgetten beschikbaar te stellen ten behoeve van de bedrijfsvoering en de sportaccommodaties in het komende begrotingsjaar.*

In onderstaand overzicht is een bedrag voor investeringen ten behoeve van bedrijfsvoering en sportaccommodaties opgenomen voor een bedrag van € 2.117.020.

Omschrijving activum	Investering	VBB	Saldo
Automatiseringsplan 2024	359.000		359.000
AVM en camerasysteem raadzaal vervangen 2024	190.000		190.000
AVM vergadercentrum en centrale hal 2024	125.000		125.000
Informatiseringsplan 2024	400.000		400.000
Materialen bedrijfsrestaurant 2024	15.000		15.000
Vervanging bedrijfsauto facilitair mdw. 2024	20.000		20.000
Losse inventaris zwembad 2024	33.000		33.000
Vervanging /aanschaf materieel buitensport 2024	46.970		46.970
Zwembad - bodemzuiger groot en klein 2024	12.500		12.500
Meubilair bedrijfsrestaurant 2024	50.000		50.000
Beregening - vervangen pompen sportacc. 2024	16.500		16.500
Renovatie natuurgrasvelden sportaccommodaties 2024	77.000		77.000
Verv. inv./ toestellen sportaccommodaties 2024	53.500		53.500
Vervanging hekwerken sportaccommodaties 2024	44.000		44.000
Vervanging straatwerk sportaccommodaties 2024	69.300		69.300
Aanschaf securitymiddelen ICT (BIO) 2024	85.000		85.000
Ontw. datalab voor datagericht werken 2024	200.000		200.000
Vervanging materieel 2024	122.250		122.250
Vervanging schaftwagens 2024	27.000		27.000
Aanschaf laptops 2024	48.000		48.000
Aanschaf smartphones 2024	123.000		123.000
	2.117.020	0	2.117.020

* Dit betreft (majeure) projecten waarbij de financiering gefaseerd opgevraagd wordt (1e jr 20%, 2e jr 40%, 3e jr 40%)

4.1 *Het is gebruikelijk dat bij de vaststelling van de programmabegroting ook de gevraagde voorbereidingsbudgetten worden vastgesteld.*

Vooruitlopend op de voorgenomen investeringen in het jaar na deze programmabegroting (2025) moeten de nodige werkzaamheden worden voorbereid. Hiervoor worden voorbereidingsbudgetten en gevraagd. Het gaat om een totaal van € 835.000.

5.1 *Het is gebruikelijk dat het begrotingsoverschot wordt toegevoegd aan de Algemene Reserve.* De begroting 2024 sluit met een positief saldo van € 408.000. Dit saldo wordt toegevoegd aan de Algemene Reserve.

6.1 *Het realiseren van de gemeentelijke beleidsdoelstellingen en de regionale woondeal.* Het instemmen met een nieuwe bestemmingsreserve voor het vereveningsfonds Sociale Woningbouw is nodig als voorfinanciering voor het realiseren van de gemeentelijke beleidsdoelstellingen en de regionale woondeal zoals vastgelegd in de woonvisie.

Alternatieven

Zoals eerder vermeld is de voorliggende programmabegroting opgesteld op basis van reeds door de raad genomen besluiten en actuele ontwikkelingen. Het is vanuit de kaderstellende en budgetterende bevoegdheid van de raad uiteraard mogelijk om door middel van amendementen en moties andere keuzes te maken.

Kanttekeningen

1.1 De septembercirculaire 2023 is niet in de Programmabegroting 2024 en meerjarenraming 2025-2027 verwerkt

Op 20 september 2023 is de septembercirculaire 2023 over het gemeentefonds verschenen. De financiële gevolgen van de circulaire zijn niet meer in de Programmabegroting 2024 en meerjarenraming 2025-2027 verwerkt. Zoals gebruikelijk wordt de raad zo spoedig mogelijk over de financiële effecten van deze circulaire geïnformeerd en vindt de verwerking plaats in de volgende bestuursrapportages en Kadernota 2025-2028.

Wat betekent dit besluit voor inwoners?

In de begroting wordt bepaald hoeveel inwoners en bedrijven moeten betalen voor hun gemeentelijke lasten in 2024, zoals de onroerendezaakbelastingen, afvalstoffenheffing en het rioolrecht.

Aanpak/ uitvoering

Op grond van artikel 191, lid 2 Gemeentewet zendt het college de begroting en de meerjarenraming na vaststelling door de raad aan Gedeputeerde Staten. Dat moet binnen twee weken na de vaststelling gebeuren, maar in ieder geval vóór 15 november 2023.

Communicatie over dit besluit

Na de aanbieding van de Programmabegroting 2024 en meerjarenraming 2025-2027 aan de raad wordt deze via de reguliere communicatiekanalen openbaar gemaakt. Daarnaast wordt de begroting op een audiovisuele wijze in beeld gebracht (amendement A2022.37 (audiovisuele) infographic 2.0).

Evaluatie

De uitvoering van het beleid en de financiële ontwikkelingen worden in de loop van 2024 via de bestuursrapportages gemonitord. In de Programmarekening 2024 vindt een verantwoording door het college over de realisatie van het beleid en over de financiën plaats.

Burgemeester en wethouders,

mevrouw drs. S.M. Deelstra
gemeentesecretaris

de heer K.J.G. Kats
burgemeester

Bijlage

- Programmabegroting 2024 en meerjarenraming 2025-2027
- Beantwoording resterende technische vragen Kaderbrief 2024-2027